

Sadržaj

<i>Predgovor</i>	7
Ivan Koprek, <i>Pozdravna riječ na otvorenju skupa</i>	9
Ivan Supičić, <i>Kristova “radosna vijest” – od perenijalne utemeljenosti do aktualne suvremenosti personalizma</i>	11
<i>Christ’s ‘good news’ – from the perennial grounds to the actual modernity of personalism</i>	16
Anto Mišić – Miroslav Čadek, <i>Filozofsko–teološki korijeni govora o osobi</i>	17
<i>Philosophical–theological roots of the talk on the person</i>	31
Hrvoje Relja, <i>Metafizički temelji posebnosti osobe u učenju sv. Bonaventure i sv. Tome Akvinskoga</i>	33
<i>Metaphysical foundations of the peculiarity of person in Saint Bonaventure’s and Saint Thomas’s teachings</i>	42
Nikola Kajtez, <i>Mogućnosti i granice personalizma – negentropijska perspektiva</i>	43
<i>Possibilities and borders of personalism – a negentropic perspective</i>	51
Ivan Čulo, <i>Personalistička filozofija prava</i>	53
<i>Personalism: Philosophy of Law</i>	84
Dan Đaković, <i>Sekularnost, sekularizacija i sekularizam u svjetlu misli Jacquesa Maritaina</i>	85
<i>Secularity, secularisation and secularism in the light of Jacques Maritain’s thought</i>	93
Alojz Ćubelić, <i>Što je ostalo od cjelovitog humanizma?</i>	95
<i>Integral Humanism – what remains?</i>	109
Pavle Mijović, <i>Mogućnost institucionaliziranog personalizma unutar biopolitičke paradigme: Jacques Maritain i Giorgio Agamben</i>	109
<i>A possibility of institutionalized personalism within the biopolitical paradigm: Jacques Maritain and Giorgio Agamben</i>	118
Miroslav Rožić, <i>Suprotstavljenost personalizma i materijalizma na primjeru politike nakon Drugog svjetskog rata</i>	119
<i>Opposition of personalism to materialism: an example of the politics after the World War II</i>	128

Ivan Devčić, <i>Personalizam u filozofiji Nikolaja A. Berdjajeva</i>	129
<i>Personalism in the philosophy of Nikolai A. Berdyaev</i>	151
Jakub Gorczyca, <i>Nikolaj Berdjajev – čitač Martina Bubera</i>	153
<i>Nikolai Berdyaev – a reader of Martin Buber</i>	156
Nenad Malović, <i>Berdjajev o političkim sustavima</i>	157
<i>Berdyaev on political systems</i>	166
Nikola Stanković, <i>Personalizam ruskog filozofa Lava Šestova</i>	167
<i>Personalism of Russian philosopher Lev Shestov</i>	177
Bojan Žalec, <i>Kierkegaardov personalizam</i>	179
<i>Kierkegaard's personalism</i>	189
Daniel Miščin, <i>Bit personalizma i Levinasova kritika Heideggerove ontologije</i>	191
<i>The essence of personalism, and Levinas's critique of Heidegger's ontology</i>	212
Barbara Ćuk, <i>Hannah Arendt i otkrivanje jedinstvenog osobnog identiteta</i>	213
<i>Hannah Arendt and revealing of a unique personal identity</i>	220
Ivan Šestak, <i>Robert Spaemann – promocija osobe</i>	221
<i>Robert Spaemann – promotion of person</i>	238
Neven Šimac, <i>Don Ivan Dinko Illich. Život i djelo</i>	239
<i>Don Ivan Dinko Illich. Life and oeuvre</i>	256
Božidar Petrač, <i>Recepcija personalizma kod hrvatskih mislilaca u emigraciji</i>	257
<i>The reception of personalism by Croatian thinkers in emigration</i>	263
Vladimir Lončarević, <i>Personalistički vidici u misli Dušana Žanka</i>	265
<i>Personalist views in the thinking of Dušan Žanko</i>	277
Peter Kovačić Peršin, <i>Personalizam kod Slovenaca</i>	279
<i>Personalism among Slovenians</i>	288
Božidar Brezinščak Bagola, <i>Zapisi uz prevođenje izabranih eseja Petra Kovačića Peršina, suvremenog slovenskog personalista</i>	289
<i>Notes on the translation of chosen essays of Petar Kovačić Peršin, a contemporary Slovenian personalist</i>	299
<i>Program međunarodnog znanstvenog skupa</i>	
<i>Personalizam – jučer, danas, sutra</i>	301
<i>Adrese autora</i>	303

Predgovor

Fakultet filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu organizirao je 1. prosinca 2017. međunarodni znanstveni skup *Personalizam — jučer, danas, sutra* u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta Gregoriana u Rimu, Teološkim fakultetom Sveučilišta u Ljubljani i Institutom Fontes Sapientiae iz Zagreba.

Intencija simpozija bila je obuhvatiti baštinu, stanje i perspektive personalističke filozofske misli kroz njezine duhovne, teološke, političke, idejne, socijetalne, kulturološke/kulturalne, interkonfesionalne i transkonfesionalne, književne, gospodarske, pravne i druge vidike, kako u Hrvatskoj, tako i u svijetu, uključujući i reduktivnu recepciju personalizma u komunističkim društvima, odnosno njegovo interpretiranje u skladu s vladajućim ideologijama, kao i njegovu aktualnost u suvremenosti te uvida u personalizam kao potencijal za daljnji razvoj ljudske misli.

Skupom smo nastojali obilježiti i 15. obljetnicu smrti našeg istaknutog personalističkog mislioca Ivana Illicha, kao i podsjetiti da se godinu nakon predviđenoga održavanja znanstvenoga skupa, 2018. navršava 70. obljetnica smrti istaknutog personalističkog filozofa Nikolaja A. Berdjajeva. Simpozij je trebao podsjetiti na njihov doprinos razvitku personalističke misli, ali i na doprinos Jacquesa Maritaina, Emmanuela Mouniera, Denisa de Rougemonta i drugih koji su se nadahnjivali personalističkim idejama.

U Zborniku se nalaze dvadeset i dva rada. Nakon pozdravnoga govora dekana Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Ivana Kopreka slijedi prilog Ivana Supićića o Kristovoj Radosnoj vijesti, odnosno o perenijalnoj utemeljenosti i suvremenoj aktualnosti personalizma. U zajedničkom radu Anto Mišić i Miroslav Čadek pišu o filozofsko–teološkim izvorima govora o osobi. Hrvoje Relja razrađuje u svojem radu metafizičke temelje specifičnosti osobe sv. Bonaventure i sv. Tome. Nikola Kajtez piše o ontološkim granicama personalizma — negentropijska perspektiva. Ivan Čulo obradio je personalističku filozofiju prava, a Dan Đaković sekularnost, sekularizaciju i sekularizam u svjetlu misli Jacquesa Maritaina. Alojz Čubelić raspravlja o tome što je ostalo od cjelovitog humanizma, a Pavle Mijović o mogućnosti institucionaliziranog personalizma unutar biopolitičke paradigme: Jacques Maritain i Giorgio Agamben. Miroslav Rožić analizira suprotstavljenost personalizma i materijalizma na primjeru političkih doktrina.

Tri rada posvećena su Nikolaju Berdjajevu. Mons. Ivan Devčić prikazuje personalizam Nikolaja A. Berdjajeva, Jakub Gorczyca iznosi Berdjajevljevo čitanje Martina Bubera, a Nenad Malović piše o Berdjajevljevu shvaćanju političkih sustava. Nikola Stanković piše o personalizmu Lava Šestova, o osob-

nom i nadosobnom u ruskoj religijskoj filozofiji. Bojan Žalec analizira odnos Kierkegaarda i personalizma, a Daniel Miščin ukazuje na bit personalizma i Levinasovu kritiku Heideggerove ontologije. Barbara Ćuk analizira Hanah Arendt i otkrivanje jedinstvenog osobnog identiteta, a Ivan Šestak piše o Robertu Spaemannu i promociji osobe. Neven Šimac osvrće se na život i djelo don Ivana Dinka Illich. Božidar Petrač prikazuje recepciju personalizma kod hrvatskih mislilaca u emigraciji, a Vladimir Lončarević kod jednog od takvih mislilaca – Dušana Žanka, analizira njegovu misao o osobi i državi. Završni radovi odnose se na personalizam kod naših susjeda. Petar Kovačić Peršin prikazuje personalizam kod Slovenaca, a Božidar Brezinščak Bagola iznosi zapise nastale uz prevođenje izabranih eseja suvremenog slovenskog personalista Petra Kovačića Peršina.

Organizacijski odbor znanstvenoga skupa i urednici zbornika zahvaljuju svim izlagačima i autorima priloga u zborniku te svima koji su omogućili izdavanje zbornika.

Unaprijed zahvaljujemo i svakomu čitatelju koji ima želju upoznati se ili dodatno proširiti svoja znanja i spoznaje o filozofskoj i duhovnoj misli personalizma, misli koja je uzdizala čovjeka kao osobu, a zajednicu shvaćala kao okružje koje treba biti po mjeri te osobe, temeljno se ugradivši u neke najvažnije dokumenata međunarodnog prava, kao što je *Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima*, odnosno političke ideje, kao što je ideja povezivanja europskih regija, a naposljetku i ideja povezivanja država u okviru Europske zajednice, odnosno unije.

Urednici:

Ivan Šestak

Ivan Ćulo

Vladimir Lončarević

Napomena:

Autori su se u svojim radovima služili unutartekstnim i podtekstnim referiranjem. Poštujući odluku svakoga autora o odabiru načina referiranja, a s ciljem da referiranje bude ipak dosljedno provedeno na razini cijeloga zbornika, uredništvo je referencije tehnički uredilo na sljedeći način: Unutartekstno referiranje provedeno je u stilu APA na način kako je to zadano za znanstveni časopis *Obnovljeni život* ovoga istoga nakladnika, a podtekstno referiranje uređeno je prema priručniku *Chicago Manual of Style*.